

**MEVLANA
HAFTASI
(2-9 ARALIK)**

MEVLANA'NIN HAYATI

Mevlâna 30 Eylül 1207 yılında bugün Afganistan sınırları içerisinde yer alan Horasan Ülkesi'nin Belh şehrinde doğmuştur.

Mevlâna'nın babası Belh Şehrinin ileri gelenlerinden olup, sağlığında "Bilginlerin Sultânı" ünvanını almış olan Hüseyin Hatibî oğlu Bahâeddin Veled'tir. Annesi ise Belh Emiri Rükneddin'in kızı Mümine Hatun'dur.

Sultânü'l-Ulemâ Bahaeddin Veled, bazı siyasi olaylar ve yaklaşmakta olan Moğol istilasını nedeniyle Belh'den ayrılmak zorunda kalmıştır. Sultânü'l-Ulemâ 1212 veya 1213 yıllarında aile fertleri ve yakın dostları ile birlikte Belh'den ayrıldı.

Sultânü'l-Ulemâ'nın ilk durağı Nişâbur olmuştur. Nişâbur şehrinde tanınmış mutasavvıf Ferîdüddin Attar ile de karşılaştılar. Mevlâna burada küçük yaşına rağmen Ferîdüddin Attar'ın ilgisini çekmiş ve takdirlerini kazanmıştır.

Sultânü'l Ulemâ Nişabur'dan Bağdat'a ve daha sonra Kûfe yolu ile Kâ'be'ye hareket etti. Hac farîzasını yerine getirdikten sonra, dönüşte Şam'a uğradı. Şam'dan sonra Malatya, Erzincan, Sivas, Kayseri, Niğde yolu ile Lârende'ye (Karaman) geldiler. Karaman'da Subaşı Emir Mûsâ'nın yaptırdıkları medreseye yerleştiler.

1222 yılında Karaman'a gelen Sultânü'l-Ulemâ ve ailesi burada 7 yıl kaldılar. Mevlâna 1225 yılında Şerefeddin Lala'nın kızı Gevher Hatun ile Karaman'da evlendi. Bu evlilikten Mevlâna'nın Sultan Veled ve Alâeddin Çelebi adlı iki oğlu oldu. Yıllar sonra Gevher Hatun'u kaybeden Mevlâna bir çocuklu dul olan Kerrâ Hatun ile ikinci evliliğini yaptı. Mevlâna'nın bu evlilikten de Muzaffereddin ve Emir Âlim Çelebi adlı iki oğlu ile Melike Hatun adlı bir kızı dünyaya geldi.

Bu yıllarda Anadolunun büyük bir kısmı Selçuklu Devleti'nin egemenliği altında idi. Konya'da bu devletin baş şehri idi. Konya sanat eserleri ile donatılmış, ilim adamları ve sanatkarlarla dolup taşmıştı. Kısaca Selçuklu Devleti en parlak devrini yaşıyordu ve Devletin hükümdarı Alâeddin Keykubâd idi. Alâeddin Keykubâd Sultânü'l-Ulemâ Bahaeddin Veled'i Karaman'dan Konya'ya davet etti ve Konya'ya yerleşmesini istedi.

Bahaeddin Veled Sultanın davetini kabul etti ve Konya'ya 3 Mayıs 1228 yılında ailesi ve dostları ile geldiler. Sultan Alâeddin kendilerini muhteşem bir törenle karşıladı ve Altunapa (İplikçi) Medresesi'ni ikametlerine tahsis ettiler.

Sultânü'l-Ulemâ 12 Ocak 1231 yılında Konya'da vefat etti. Mezar yeri olarak, Selçuklu Sarayının Gül Bahçesi seçildi. Halen müze olarak kullanılan Mevlâna Dergâhı'ndaki bugünkü yerine defnolundu.

Sultânü'l-Ulemâ ölünce, talebeleri ve müridleri bu defa Mevlâna'nın çevresinde toplandılar. Mevlâna'yı babasının tek varisi olarak gördüler. Gerçekten de Mevlâna büyük bir ilim ve din bilgini olmuş, İplikçi Medresesi'nde vaazlar veriyordu. Vaazları kendisini dinlemeye gelenlerle dolup taşıyordu.

Mevlâna 15 Kasım 1244 yılında Şems-i Tebrizî ile karşılaştı. Mevlâna Şems'de "mutlak kemâlin varlığını" cemalinde de "Tanrı nurlarını" görmüştü. Ancak beraberlikleri uzun sürmedi. Şems aniden öldü.

Mevlâna Şems'in ölümünden sonra uzun yıllar inzivaya çekildi. Daha sonraki yıllarda Selâhaddin Zerkûbî ve Hüsameddin Çelebi, Şems-i Tebrizî'nin yerini doldurmaya çalıştılar.

Yaşamını "*Hamdım, piştım, yandım*" sözleri ile özetleyen Mevlâna 17 Aralık 1273 Pazar günü Hakk' ın rahmetine kavuştu. Mevlâna'nın cenaze namazını Mevlâna'nın vasiyeti üzerine Sadreddin Konevî kıldıracaktı. Ancak Sadreddin Konevî çok sevdiği Mevlâna'yı kaybetmeye dayanamayıp cenazede bayıldı. Bunun üzerine, Mevlâna'nın cenaze namazını Kadı Sıraceddin kıldırdı.

Mevlâna ölüm gününü yeniden doğuş günü olarak kabul ediyordu. O öldüğü zaman sevdiğine yani Allah'ına kavuşacaktı. Onun için Mevlâna ölüm gününe düğün günü manasına gelen "*Şeb-i Arûs*" diyordu ve dostlarına ölümünün ardından ah vah edip ağlamayın diyerek vasiyet ediyordu.

MEVLANANIN YEDİ ÖĞÜDÜ

Hiz. Mevlana'nın çağlar ötesinden günümüze ulaşan önemli miraslarından biri de yedi öğüdüdür. Mevlana bu öğütlerinde ferdi ve toplumsal ahlakımız ve mutluluğumuz açısından önemli olan, cömertlik ve yardımlaşmayı, şefkatli ve merhametli olmayı, başkalarının kusurlarını örtmeyi, hiddet ve asabiyette galebe çalmayı, tevazu ve alçak gönüllülüğü, hoşgörülü olmayı ve ya olduğumuz gibi görünmemizi ya da göründüğümüz gibi olmamızı öğütlemektedir.

Mevlana'nın felsefesinin temeli sevgiye dayanmaktadır. O yüzyıllardır hoşgörünün simgesi haline gelmiştir. Mevlana düşüncesini besleyen bir diğer önemli kaynak ise Kur'an ve Hiz. Peygamber'in örnek ahlâkıdır.

Netice itibariyle asırlar sonra bile tüm dünyadan, farklı din ve kültürlerden insanların ilgilerini hala çekmeyi başaran Mevlana'nın insan sevgisi temelli düşüncesi bizlere İslam'ın gerçek yorumunu sunmaktadır. Özellikle son zamanlarda "Terör" ile birlikte anılmaya başlayan ve dar çevrelerde kabul gören "İslam" anlayışının, Kur'an ve Sünnet'ten ne kadar uzak bir yaklaşım tarzı olduğunun en güzel kanıtı işte Mevlana'nın çağlar ötesinden gelen sevgi felsefesidir.

Gerek ferdi gerekse toplumsal pek çok problemin reçetesi olan bu yedi altın öğüt şöyledir:

- Cömertlik ve Yardım Etmede Akarsu Gibi Ol

Cömertlik duygusu insanları, muhtaç olanlara vermeye, ihsanda bulunmaya sevkeder. Bu duyguya sahip olan kişi, hem bireysel anlamda gerçek mutluluğa ulaşır hem de toplumsal alanda lüzumlu olan her konuda ihtiyaç sahiplerine yardım edebilme hasletine sahip olur

- Şefkat ve Merhamette Güneş Gibi Ol

Şefkat ve merhamet, insanlara karşı sevgi beslemekten geçer, sevgi ise Mevlana düşüncesinin merkezidir. Daha önce de belirttiğimiz gibi Mevlana'nın sevgisi evrenseldir, ırk, din, dil ayrımı yapmadan tüm insanları kapsar. Mevlana'nın sevgisi, O'ndan yüzyıllar sonra Dr. Masumi Toyotome'de ifadesini bulan "Her Şeye Rağmen" sevgisidir.

- Başkalarının Kusurlarını Örtmede Gece Gibi Ol

Mevlana'nın çağlar ötesinden günümüze ulaşan çok değerli öğütlerinden bir diğeri de başkalarının kusurlarını araştırmamaktır. Başkalarının kusurlarını araştıran, kendisini başkalarına odaklayan kimse kendi hata ve kusurlarını göremez.,

- Hiddet Ve Asabiyette Ölü Gibi Ol

Mevlana'nın bu tebliğimizde ele alacağımız bir diğeri önemli öğüdü ise öfkemize hakim olmamızla ilgilidir. Öfkeyi ihtiyaçlarımız veya arzularımız engellendiğinde, incinme, tehdit vb durumlarda gösterdiğimiz kızgınlık veya saldırganlık olarak tanımlayabiliriz. İnsan öfke ile yapılacak işin yarar yerine zarar getireceğini düşünerek öfkelenmemeğe kendisini alıştırmalıdır.

- Tevazu Ve Alçak Gönüllülükte Toprak Gibi Ol

“Tevazu, makam, servet, şöhret gibi gelip geçici şeylere gereğinden fazla önem vermemek, bunları yararlanma, insanlara hizmet ve yardım etmek için bir vasıta saymaktır.

Mütevazı insan, hayatın türlü aşamalarını düşünerek kendi acizliğini unutmaz. Bütün hareketlerinde aklını kullanır. Basit duygularına esir olmaz. Sık sık kendini kontrol ederek hatalarını bulmaya ve bunları düzeltmeğe çalışır.

- Hoşgörülülükte Deniz Gibi Ol

Mevlana'nın yedi öğüdünden altıncısı hoşgörülü olmakla ilgilidir. Hoşgörü, insanı, insanlığı anlamak, bilmek, saygı duymaktır. İnsanların birbirinden farklı duygu, düşünce, davranış, tutum, eylem biçimleri olduğunu kabul etmektir.

- Ya Olduğun Gibi Görün, Ya Göründüğün Gibi Ol

Mevlana'nın burada ele alacağımız son öğüdü olduğun gibi görünmektir.

Genel anlamıyla kişinin başkalarından ayrı bir insan olarak kendi sosyal kimliğinin farkında olması psikolojide öz-bilinç kavramıyla ifade edilmektedir. Psikolojik anlamda sağlıklı insanlar ne olduklarının ve ne olmadıklarının farkındadırlar. Mevlana'nın burada ifade etmek istediği husus insanın özüyle, sözüyle bir olmasıdır.

MEVLANA

Aşkın girdabına tutulmuş
Döner Hakk'a doğru Mevlânâ
Gönüller Hakk'ı onda bulmuş
Gözlerin nuru Mevlânâ

Sevgi bağından bir nehr akar
Üstündeki köprü Mevlânâ.
Bahçesinde hep güller kokar
O güllerin gülü Mevlânâ

Nura boğmuş meşhur beldeyi
Akan gözyaşıyla Mevlânâ
Sevgiyle yoğurmuş her şeyi,
Dağıyla taşıyla Mevlânâ

Aç olan gelsin bu dergâha
Ekmek, su, sevgidir Mevlâna.
Yükselir nuruyla Allah'a
Menzile çizgidir Mevlâ'na

Yelken açar hep sonsuzlara
Dalar ummanlara Mevlânâ
Bazen çıkar da yıldızlara
Bakar, insanlara Mevlânâ

BU GÜN MEVLANA GÜNÜ

Unutalım yürekte beslenen tüm kinleri
Bu gün hoşgörü günü bu gün Mevlana günü,
Birleştirelim dostlar dünyadaki dinleri
Görmeyelim küskünü bu gün Mevlana günü

Gel diyordu Mevlana kim olursan öyle gel
Kardeş yaratıldık biz olur mu ki bizden el
Tanrı insanı sever güzel olursa amel
İnsandan yok üstünü bu gün Mevlana günü,

Unuttum bana karşı yapılan hakareti
Sizde beni affedin, beslemeyin nefreti
Bak Mevlana göstermiş bizlere işareti
Unutalım biz dünü bu gün Mevlana günü,

Coşari sesleniyor sevgi olsun yürekte
İnsanlık için her şey, özü vardır gerçekte
Yapılan her sevabın hepsi ayrı ölçekte
Bozmayalım bütünü bu gün Mevlana günü

MEVLANA'NIN SÖZLERİ

1. Nice insanlar gördüm, üzerinde elbisesi yok. Nice elbiseler gördüm, içinde insan yok.
2. Birisi güzel bir söz söylüyorsa bu, dinleyenin dinlemesinden, anlamasından ileri gelir.
3. Oyun ,görünüşte akla uymaz ama çocuk oyunla akıllanır.
4. Bulutlar ağlamasa yeşillikler nasıl güler?
5. Gerçek kokusuyla, ahmağı kandıran yalan sözün kokusu, miskle sarımsak kokusu gibi, söz söyleyenin soluğundan anlaşılır.
6. İki parmağının ucunu gözüne koy. Bir şey görebiliyor musun dünyadan? Sen göremiyorsun diye bu alem yok değildir.
7. Dün geçti gitti. Dün gibi, dünün sözü de geçti. Bugün yepyeni bir söz söylemek gerek.
8. Doğruluk, Musa'nın asası gibidir. Eğrilik ise sihirbazların sihrine benzer. Doğruluk ortaya çıkınca, bütün eğrilikleri yutar.
9. Bir kötülük yaptıktan sonra pişmanlık hissetmek Allah'ın inayet ve muhabbetine mazhar olmanın delilidir.

“Bir mum,
diğer bir mumu
tutuşturmakla
Işığında
birsey
kaybetmez...”

Hazreti Mevlana

et.

Düne ait ne varsa
dünde
kaldı cancağızım!
Şimdi yeni bir şeyler
söylemek lazım.

Hız.Mevlana